

UREDNIŠTVO
IN UPRAVNIŠTVO
JE V LJUBLJANI.

—

POSAMEZNE
ŠTEVILKE PO 10
VINARJEV.

NOVA DOBA

NAROČNINA ZA
CELO LETO 6 K,
ZA POL LETA 3 K,
ZA ČETRT LETA
1 K 50 v.
V LJUBLJANI S
POŠILJANJEM NA
DOM ISTE CENE.

GLASILO SLOVENSKE GOSPODARSKE STRANKE.

IZHAJA VSAKO SOBOTO. — ZA OZNANILA SE PLAČUJE OD TROSTOPNE PETIT-VRSTE PO 15 H, ČE SE OZNANILA TISKA ENKRAT, PO 12 H, ČE SE TISKA DVAKRAT IN PO 9 H, ČE SE TISKA TRIKRAT ALI VEČKRAT. — DOPISE IZVOLITE FRANKOVATI. — ROKOPISOV NE VRAČAMO. — NA NAROČBE BREZ ISTODOBNE VPOŠILJATVE NAROČNINE SE NE OZIRAMO. — UPRAVNIŠTVU BLAGOVOLITE POŠILJATI NAROČNINE, REKLAMACIJE, OZNANILA, T. J. ADMINISTRATIVNE STVARI.

Videant consules...

Odločni nastop uradništva proti kandidaturi Antona Svetka je prisilil tega, da je moral svoj mandat v občinskem svetu odložiti. Svetek, ki je bil s tem vržen iz magistrata, odstopiti bi bil moral tudi pri mestni hranilnici, kjer zavzema mesto pisarničnega ravnatelja. Govori se pa, da se to ne bo zgodilo, ker bi se s tem razdril triumvirat Hribar - Plantan - Svetek, kar bi utegnulo imeti slabe posledice za finance „Narodnega doma“ in mestnega magistrata, katerega blagajna se je zlasti ob letošnji volilni borbi zdato izpraznila. Da se tedaj dalje ostane v delu zistem terorizma, birokratizma in klečeplastva v vsem dosejanem obsegu, da ostane „Narodnemu domu“ in magistratu še nadalje zagotovljena opora v mestni hranilnici, kjer imata odločilno besedo Plantan in Svetek, odločil je baje že tretji zaveznik Hribar, da se porine Svetka radi njegovih izrednih zaslug, gospodarskih zmožnosti itd. v vrsto meščanov, zastopajočih mestno hranilnico, da se na ta način obdrži Svetka pri polni skledi v korist triumvirata, a v nadaljnjo škodo zavoda.

Bodisi pa temu, kakor hoče, naj si podajajo zastopniki naše liberalne korupcije rešilne roke, kakor znajo, mi bi k vsemu temu molčali, ko bi tu ne šlo za narodno gospodarsko stvar, koje sad je namenjen celokupnemu prebivalstvu mesta Ljubljane, ne pa samo nekaterim vsakčasnim koristolovcem.

Kdor ima le nekoliko vpogleda v poslovanje denarnih zavodov in kdor pozna delavnost in zmožnosti hranilničnega ravnatelja Svetka, bo priznal, da spada ta mož vse prej kam drugam, kakor pa v kak denarni zavod, najmanj pa v takega kakor je mestna hranilnica ljubljanska. Če Svetek ni mogel varovati denarne škode niti navadnih društev, kojih predsednik je bil, kakor „Uradniškega društva“ in „Glasbene Matice“ — o „Narodnem domu“ za danes še molčimo, dasi imamo v rokah že „čudne“ — stvari, koliko manj se ga more potem postavljati za vodjo v mestno hranilnico. Tu pač ne zadostuje, da zna zaklepati blagajno, odpirati pisma, razločevati, kdo prosilec za posojila je liberalce, kdo klerikalec, da žuga uradnikom, prosečim zboljšanja gmotnega položaja, z disciplinarno preiskavo, da zna sestavljati in zavijati ukore itd. itd. ter za to težavno tričetrtturno delo na dan spraviti vsakega zadnjega dne v mesecu 166 K 66 h v svoj žep. Tudi to ne kaže posebnega gospodarja, ako najame namesto enega praktikanta za mesečnih 83 K 33 h, ki bi za to plačo delal ves dan

ter bi se lahko in smel upeljati v vsako uradniško poslovanje — dva diurnista po 4 oz. 3 K na dan ali za popoldan, kar znaša na mesec skupaj 210 K, ne glede na to, da se more in sme diurnistom prepuščati le gotova dela. Kako malo se briga Svetek za povzdig zavoda, je dokaz še to, da v kljub našemu javnemu opominu, naj bi se vhod v mestno hranilnico napravil markantnejši, ker mnogo — tudi domačih strank — istega ne najde, še do danes zavod nima vidnejšega napisa, za kar skrbeti je pač naloga pisarničnega ravnatelja. In tako še sedaj romajo stranke mimo mestne hranilnice v kranjsko ali v kak drug denarni zavod, kjer nalagajo denar, kojega so prvotno mislile naložiti pri mestnem zavodu. Če ima pri taki skrbi in takem gospodarstvu mestna hranilnica s tem, da ji ni treba plačevati definitivnega ravnatelja, na kateri način se po županovem računu prišteje na leto 8000 K, še poseben dobiček, jako dvomimo. Kajti slab gospodar vedno več škoduje kakor pa koristi.

Ker je mestna hranilnica eden prvih in največjih denarnih zavodov slovenskih, ki je do Hribar - Plantan - Svetkove ere užival vedno največje simpatije in splošno zaupanje vseh slojev in strank, katere simpatije in zaupanje pa je začelo ravno pod vodstvom imenovanega triumvirata pešati, ker se vrh tega pojavljajo slednji čas že v vsakem kotu novi denarni zavodi, ki delajo mestni hranilnici vsaj kolikor toliko konkurence, zato je potreba, da se pisarnično ravnateljstvo pri mestni hranilnici izpremeni. In mi odločno pozivljemo vse merodajne faktorje, naj delajo z vso vnemo na to, da se Svetek iz mestne hranilnice odstrani, na njegovo mesto pa nastavi mož, ki bo

1. jurist ter imel vsaj nekaj pojma o denarnem gospodarstvu in

2. ki bo vsaj toliko odločen, da se ne bo uklonil poveljem predsednika ljubljanske kreditne banke in župana Hribarja, kadar bo šlo za koristi zavoda.

Ako bi ostal ta naš poziv brezuspešen, prišli bomo z jasnejšimi, konkretnjšimi in krepkejšimi dejstvi na dan, ki utegnejo biti gotovim gospodom še veliko manj po godu. Ergo videant consules!

Slovensko gledališče.

Velika noč je minila, in gotovo smo upravičeni, da glede na obljubo predsednika Dramatičnega društva, da se

vrši nov občni zbor po veliki noči, izpregovorimo par besedi k temu občnemu zboru, od katerega je odvisen, kakor zatrjujejo, nadaljni obstoj slovenskega gledališča.

Primerna bi bila morda sedaj primera med slovenskim in nemškim gledališčem, ali težko je primerjati, ko sta si predmeta primerjanja v vsakem oziru tako daleč narazen, da je prispedoba skoraj nemogoča, posebno pa v zadevi, ki je punctum saliens našega gledališča — v gmotni zadevi. Nemško gledališče ima sicer svoj večni deficit, kakor ga ima slovensko, ali velikanska razlika tiči v tem, da se pri nemškem gledališču pokriva ti deficit sproti, z gotovim denarjem, prihajajočim iz neusahljivega vira Kranjske hranilnice, dočim se je deficit slovenskega gledališča pokrival edino le z mestnimi in deželnimi podporami, katerih pa so zadnje izostale in je na njihovo mesto moralo stopiti dolžno pismo in menica. Da pri Nemcih, katere poleg tega prav izdatno podpira slovenska narodna nezavednost in brezbriznost z obilnim posetom nemških predstav, ni strahu za nadaljno vzdrževanje gledališča, je ob takih razmerah prav lahko umljivo, vzlic temu, da po poročilu tajnika nemškega gledališkega društva prireditve niti najmanj ne odgovarjajo umetnostnim in izobraževalnim zahtevam. Drugače pa je pri nas, dasi ravno odkritosrečno priznamo, da se je na pr. v potekli sezoni vsaj v umetnostnem oziru podalo v našem gledališču vsaj nekaj dobrega. So pač vzroki propadanja našega gledališča, in ti ne tiče toliko v izostali deželni podpori, kakor pa nekje drugje, in ako se ti vzroki na prihodnjem občnem zboru spravijo na dan in tudi odpravijo, potem bi bilo upati, da se stvar obrne na bolje.

Bodimo odkritosrečni in priznajmo, da je zadnji občni zbor Dramatičnega društva pokazal vse kaj drugega, kakor pa sposobnost odbora za naloženo mu nalogo. Brez personala in brez pravega repertoarja se pač ne da delati. — Blamaža je sledila za blamažo, katere tudi ne izbrise slabo osnovana trditev, da ni moči dobiti osobja za Ljubljano. Odnalo se je prejšnje dobre moči, angažiralo pa neprimerno slabše in zraven nič cenejše, kakor pa so bile prejšnje. Mesto ene dobre, se je vzelo po dve slabi! Skoraj vsi prejšnji člani bi bili radi ostali, a ni se jih maralo, ker se je domišljevalo, da se najde boljše in lepše, našlo pa se je nesposobne, lene, renitentne, brez rutine, brez repertoarja, in kar je istega pomena, brez talenta za jezik, vsled česar ni čudno, da se je o našem odru izrazil nekdo, da se sliši na njem govorica podobna oni, ko je Bog ljudem v Babilonu jezike zmešal.

LISTEK.

Po sili.

Spisal V. M.

Notarski kandidat Turina je poročil šiviljo Anko, lepo in revno dekle s primeroma bogato minulostjo. Resnično jo je imel rad in prijatelju Travnu, ki je bil avskultant in baš tiste dni prestavljen tja, kjer je živel Turina s svojo mlado soprogo, prijatelju Travnu je pravil o tej svoji ljubezni ravno tisti večer, ko je izpovedal Traven, da je gojil svoje dni z Anko ljubavno razmerje. Razdrlo se je, ali še zdaj mu je čudno pri sre, kadar se z njo snide. In ko sta se pozno v noč razstajala, je rekel: „Bolje je, da mi je ne kažeš?“

Prazniško popoldne pa so se sešli z vso trško inteligenco, ki je napravila izlet v bližnje selo. Turina je prišel z Anko, Traven z davkarjem in njegovo priletno soprogo in vsi drugi. Govorili so vsi križem na gostilniškem vrtu, se šalili in smejali in kolikor jih je bilo pevcev, so se ločili od nepevcev, sedli skupaj okrog vogala mize in Traven je taktiral in zapel s svojim lepim tenorjem.

„Strune, milo se glasite,
milo, pesmica, žaluj . . .“

Lepo petje je bilo to in davkar se ni mogel vzdržati, da ne bi posegel vmes s svojim hreščočim basom. Niso bili tisto pravi toni, in Traven je zavihtel pred njegovim nogom svojo razprostrto roko. Davkar je utihnil in se je sam sebi smejal.

„Pomagal sem le . . .“ je rekel ob koneu pesmi sredi ploskanja, ki je bilo namenjeno pevcom. Pesem je bila lepo zapeta, in dame so postale sentimentalne.

„Še kaj, še kaj“ — je rekla Anka in prijazno pogledala Travna. „Tisto „Rdeči ogenj brez plamena . . .“

„Ta je stara.“
Traven se je nasmehnil in je pogledal Anko naravnost v oči. In potem so zapeli.

„Goreči ogenj iz plamena
v mojem sreču zdaj gori,
nobeden drug ga ne pogasi
kakor tvoje črne oči . . .“

Lepo so peli in Anka se je domislila daleč nazaj. To je bilo pred leti, lepi večeri so bili, vstale so po sredi njih včasih lepe pesmi. Slonela je za zavesami ob takih prilikah, na skrivaj je gledala dol na cesto, kjer so ji peli mladi fantje.

„Goreči ogenj iz plamena . . .“

Ej, da bi bilo še enkrat mogoče za zaveso na skrivaj pogledati dol na svojega mladega fanta! . . . Anka je bila sentimentalna in tudi ostalih dam se je bila polotila

mehkoba. Rade bi bile poslušale kaj pristrčnega, rade bi bile šle po tih zapuščenih poti z lepim in zaljubljenim fantom. Celo davkarjeva gospa, ki je bila med starejšimi, je bila postala na tisti večer zamisljena.

„Ah, mladost, die Jugend! . . . Kako je bilo vse to drugače, kako je bilo vse lepše! . . . Himmlisch war's . . . Kako smo peli doma, tri sestre smo bile in en brat in me smo pele, on pa je igral klavir.“

„Geh aus, mein Herz, und suche Freud
in dieser schönen Sommerszeit.“

Poskušala je peti, ali njen glas je bil zelo neprijeten. Utihnila je s petjem in je pripovedovala o svoji davni lepoti. Da je imela velike in modre oči, zdaj pa je vse minilo: oči so sive, obdane z gubami . . .

Voznik je bil prišel povedat, da je voz pripravljen, in dame so vstale. Gospodje so jim pomagali ogrinjati mantilje, plačali so in so odšli za njimi. Zunaj je stal pripravljen dolg voz z mnogimi sedeži, in izletniki so sedli po njih. Spredej je sedela Anka, na desno stran je bil Turina, na levi pa je sedel Traven. Turina je bil nekoliko vinjen, in pel je na tisti večer in njegov glas je bil že hripav.

„Tamburica sitnim glasom udaraše . . .“

„Kakšni Hrvatje so to!“ — je rekla Anka in pogledala Travna. Ta ni pel, gledal je po poljih, v noč je strmel, ki je slonela nad poljanami.

Kako so se vršile skušnje, je težko govoriti; pravijo, da po cele dneve brez nadzorstva. Kritika je seveda pela hvalo in le hvalo, čudno je bilo edino le to, da so se kritiki menjavali kakor vojaki na straži — skoraj pri vsaki predstavi drug. Kdor ni pisal tako, kakor se je zahtevalo, je moral prepustiti svoje mesto drugemu, ubogljivejšemu. Pripomnimo naj tu še, da so kritiki imeli poteg kritike še drug posel — prevajanje. En sam kritik je zaslužil s prevodi, ki se najbrž ne bodo nikdar rabili, nad 600 K. A tudi ta je šel, ker ni vedno pariral.

Vse, kar je prav! V zadnjih časih je pridobilo slovensko gledališče intendantsko ložo, novomeblovano pisarno, in povišali so se honorarji za prevode od prejšnjih 50 K na 100—160 K; pridobitev je tudi „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“, ki ima gotovo trajno literarno vrednost, poleg onih prevodov, ki jih najbrž založi Dramatično društvo, da s skupičkom pokrije deficit, in to bo gotovo zagleglo, kajti teh prevodov se je fabriciralo najmanj za tisoč kron preveč, stem pa pridobilo — pohvalno kritiko. Kratekoma s takimi in enakimi nepotrebnimi nabavami in potratnostmi se je porabilo do 8000 K, katere naj trpi bodoča sezona. Ekonomija!

Potemtakem ni čudno, da je bilo treba iskati vseh mogočih pripomočkov, da bi se izlezlo iz zagate. Bilo je treba damskega odbora itd. Da, damski odbor! G. blagajnik je na obnem zboru popolnoma pozabil povedati, kak uspeh je imela damska pomožna akcija — in klindgender Münze! Pozabil je tudi povedati, koliko so odpušeni in pobegli člani odnesli. In ko smo ravno pri tem, naj tudi povemo, da je vrednost inventarja v znesku nad 10.000 K zelo pretirana, vredeni ni namreč niti 6000 K.

To in spredaj omenjeno so pač stvari, katerih se bo moral bodoči občni zbor temeljito lotiti in jih ravno tako obdelati, potem pa —?

Naše mnenje je, da je Dramatično društvo nesposobno za nadaljno vodstvo slovenskega gledališča. Zavod naj prevzame z vsemi subvencijami in obveznostmi in z vsem inventarjem m e s t n a o b č i n a, ki naj dogovorno z deželnim odborom imenuje plačanega ravnatelja domačina, ne pa kakega tuja. Tudi v Zagrebu je tako. Številni odbor le ovira in dela vodi težave. Subvenciji mesta in dežele z dnevnimi dohodki bi potem popolnoma zadostili, da bi se zopet povrnila trezna doba našega gledališča. Ravnatelj bi moral stati nad strankami, upoštevati bi moral vsa načela ter spoštovati objektivno kritiko vseh ljubljanskih listov. Izzivati se ne sme nikogar, kajti zavod je deželen. „Tartuffe“ in „Pohujšanja“ morajo izginiti in terorizem javne kritike mora prenehati.

Dramatično društvo pa naj na obnem zboru skesano pripozna svojo preživelost, in naj po dolgem trudu in trpljenju leže k večnemu počitku.

Slovenci in balkanska federacija.

(Dalje.)

Kam se naj tedaj obrnemo Slovenci, katero smer naj zavzame naša politika, kako se naj otresemo vseh predsodkov, kako zadušimo nesrečni lokalizem in provincializem, kako se otresemo in oprostimo bremena, ki nas tlačijo, kako si začrtamo pot, ki bo zares vsakemu Slovencu sveta in o kateri bo prepričan, da bo vedla ne le slovenstvo, ampak človeštvo sploh do sreče in blagostanja za katero se bojuje današnji boj.

Vsi Slovenci, ponavljam, vsi Slovenci brez izjeme, naj bodo že naprednjaki ali konservativci, celi narod, kakor vsak posameznik čuti in v svojem srcu potrebo po zboljšanju današnjega političnega in socialnega stanja; vsakdo se čuti vkljenjenega, občuti živo, da nečesa manjka njegovemu narodu, da mu nedostaja prave skupne poti, ki bi ga pri-

peljala do končnih ciljev. In naposled, kakšni so ti naši cilji, kako si Slovenci predstavljamo svoj narodni ideal, kako vzor našega blagobitja, kakšna končna oblika uprave, kakšna stopnja kulture, gospodarskega in družabnega blagostanja zadosti našim željam, našim ciljem, našemu narodnemu idealu. Priznati si moramo odkrito vsi posamezniki, vse stranke in straučice, vsa naša kulturna društva, kakor tudi posamezni krožki, da smo nezadovoljni, da potrebujemo nečesa, neki skupni narodni ideal, o katerem smo si pa žalibog na nejasnem. In ravno oni, ki bodo najbolj trobili in na veliki boben obešali, da delajo za korist naroda, so si o tem idealu najbolj nesigurni, ker jim je predvsem za osebne ali pa strankine koristi. Ako pa delamo za korist posameznika ali pa izključno za dobiček posameznih strank, tedaj ne moremo govoriti, da imamo pred očmi najboljši cilj, za katerim bi moral stremiti celi narod.

Starejši gledajo ljubosumno na svoje mlajše tekmece, neradi bi še pustili vajeti iz rok. Politika da vendar ime, da ugled in zraven se dela še za ubogi tlačeni narod in se žrtvuje zanj! Kakšne cilje imajo ti gospodje, ki smatrajo predvsem svojo politiko za resno in preudarjeno ter se ozirajo z zaničljivim posmehom na mlade moči? Teško bi se dalo reči, kaj so njihovi ideali, v koliko izvedljivi in oni sami bi pri pivu ali pa pri kozarcu evička povedali nemško, da je pač težko dandanes s slovensko politiko, da moramo pač še malo potrpeti, vlada bo že prejalasij ugodila Slovincem njihove zahteve, sicer pa napredujemo, ti bo še pristavil, za mojih let je bilo še vse nemško!

In mlada generacija? Prinesla je precej dobrih zrn na slovenska tla, ki kažejo že lepe uspehe, in obljublja tudi v bodoče delati za narodov blagor. Lepo! Toda kako? Kam naj gredo ti mladi inteligentje, v podrtu liberalno stranko in postanejo njeni pionirji, ali jo naj proti volji starih pomlade in preustroje. Ali naj nasprotno ustanove in osnujejo popolnoma novo slovensko stranko, ki bo popolnoma odgovarjala njihovim idejam, njihovim željam? In končno kakšni cilji, katere ideje teh mlajših naših moči morejo zagotoviti naš narodni obstoj in pripeljati narod v resnici do sreče. Ali se ne bodo čutili naši mladi, poznejši voditelji slovenskega ljudstva, ali se ne bodo čutili, tudi ako dosežejo svoje prve cilje in želje, še vedno nezadovoljne, in morda nezadovoljne še veliko bolj, ali ne bodo občutili velikansko tesnobo in ozkost, ki jih bo obdajala? Kje najti izhod, kje in kako se čutiti Slovence tudi preko mej slovenskih pokrajin, kje ona zavest ponosnih velikih narodov.

Čim dalje bomo šli, tem bolj zamotano bo slovensko vprašanje, tem bolj raznovrstna slovenska politika. Ali naj tedaj kapituliramo pred Nemci ali se pa pohrvatimo, kar se je že iz mnogih strani nasvetovalo! Ne eno, ne drugo! Slovenci, ki smo se ubranili nemškemu navalu po tolikih stoletjih, smo danes zmožni, da se popolnoma samostojno razvijamo poleg močnejšega sosedu, ne da bi morali pred njim kapitulirati. Kar se pa tiče Hrvatov, je stvar drugačna. Nikakor ni seveda misliti, da bi nas Hrvati pohrvatili, ali da bi nas gospodarsko in politično uničili, kar nam preti edino le od Nemcev in ker Lahi niti v poštev ne pridejo. Jasneje povedano: Mi potrebujemo Hrvatov in Hrvatje potrebujejo nas. Zakaj potrebujemo mi Hrvatov in kako pridejo Hrvatje, da potrebujejo pomoč Slovencev? Ako smo se Slovenci toliko časa vzdržali in ohranili, ako smo si ustanovili celo lastno kulturo, ako smo se razvijali na vseh poljih brez pomoči Hrvatov, je dovolj jasno, da jih v bodočnosti rabimo še manj za svoj narodni obstoj in da tudi brez njih lahko ostanemo Slovenci. Popolnoma res, čisto prav! Tudi je umevno samo ob sebi, da močnejšim Hrvatom ne bo treba iskati Slovencev, da jim rešijo narodnost in samostojnost.

Kje so torej oni interesi, na katere zadeneta oba naroda, ki so skupni obema? Ako ostane pri starem, ako dobimo Slovenci šole, upravo, ako nam vlada vsega da, česar zahtevamo od nje, tedaj teh interesov pač ne bo, ali bodo pa vsaj zelo neznatni in nepomembni. Da, ako hočemo ostati Slovenci med Karavankami in Krasom, ako hočemo živeti i dalje to tesnobno življenje, ako ostanemo zagrizeni provincijalci in partikularisti, tedaj ne bomo spoznali in občutili skupnih potreb, in ako bomo težili celo proti severu, bi nam bilo celo iskati in misliti na skupne koristi. Pri Hrvatih, oziroma Hrvatov-Srbih je isto. Dokler se bo njihova politika omejevala na domače spore in se gibala v ozkih deželnih mejah, tako dolgo se bo pozabljalo na uspehe, ki bi jih Srbo-Hrvati lahko dosegli.

Slovenci, ako si hočemo izvojevati administrativno celoto, ako se hočemo povspeti na politično višji nivo, ako si hočemo zagotoviti, da se nas ne bo cepilo, ampak kot eno administrativno celoto priklopilo, bodisi severu ali jugu, da se nas nasprotno deliti ne bo moglo, potrebujemo zaslonbe, potrebujemo zaveznika in prijatelja, ki bo šel tudi za naše pravice, naše težnje z nami v boj, Hrvatom nasprotno je obstoj in administrativna skupnost Slovencev bistveni pogoj, neobhodno potrebni jez proti Nemcem, ako se hočejo ubraniti nemškega prodiranja na jug in vzhod, ako hočejo biti svobodni gospodarji svobodne domovine. Neovrgljiva resnica je, da ta dva sosedu potrebujeta drug drugega. Prvi, da se laglje razvija in uspešneje bojuje za svoja prava, drugi, da se mu ni treba bati nemškega prodiranja, kateremu morajo postati Slovenci močen jez.

(Sledi.)

Politični pregled.

Izpremembe v ministrstvu.

Med sedanjim češkim ministrom rojakom Praškom in njegovim predhodnikom dr. Pacakom se je razvil časniki boj glede nadaljne češke politike, katere vodstvo reklamuje Prašek za agrarce, dr. Pacak pa za Mladočehe. Z obeh strani so sledila razna „odkritja“. Vsled tega se že močno govori, da bo zamenil Praška drug češki parlamentarec, s Praškom vred pa da odstopi tudi sedanji trgovinski minister dr. Fiedler. Vendar pa se zatrjuje, da pred dohodom nemških vladarjev ni pričakovati nikakih izprememb.

Govori se tudi, da je zelo omajano stališče skupnega finančnega ministra Buriana in da pride na njegovo mesto vodja madjarskih klerikalcev grof Ivan Zichy.

Povišanje častniških plač.

Ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle se mudi te dni na Dunaju v svrhu določitve skupnega državnega proračuna. Ker pa spada v skupni proračun tudi zvišanje častniških plač, je umevno, da se bo razpravljalo tudi o tej zadevi. Dosedaj se misli na sledečo rešitev tega vprašanja: Povišanje častniških plač stopi v veljavo s 1. junijem 1909 in bo veljalo tudi nazaj za drugo polovico leta 1908. V proračunu vojnega ministrstva se bo skušalo 1½ milijona kron, kolikor je potrebno, da se plače zvišajo, pri drugih točkah prihraniti. Ako se doseže sporazumljenje do 30. t. m., potem se že tedaj določi čas delegacijskega zasedanja, če se pa torej sporazumljenje ne doseže, se določi čas delegacijskega zasedanja šele po odhodu nemških vladarjev.

Gališki namestnik.

Med velikonočnimi prazniki so se v Lvovu sešli voditelji Poljakov, da se posvetujejo o nasledniku umorjenega grofa Potockega. Kot taka se še vedno imenujeta sedanji deželni maršal grof Stanislav Badeni in pa finančni mi-

Dalje v prilogi.

„Kaj pa študirate?“

Vprašala ga je in se mu je nasmejala, Traven pa se je vzdramil.

„Nič ne mislim . . . Sanjal bi zdaj-le ali kaj lepega. Kaj takega, kar se ne zgodi nikoli na svetu.“

Ropotal je voz, niso čuli drugi, kaj sta govorila. In tudi hrvaška pesem ni imela konca.

„Ko bi človek včasih mogel popraviti kaj v svojem življenju, kaj takega, kar je že minilo. Vidite, to je pri meni po navadi, da tako neumno mislim, kadar nisem trezen, ne pijan . . . Neumnosti mi hodijo na pamet, hoče se me polastiti sentimentalnost in to je zaradi vas, milostiva! Jaz sem sploh čuden, kadar stojim tako pred vami. Pozabim marsikaj, posebno razpoloženje me objame, jaz mislim, da bi prenaradil polovico tega neumnega življenja.“

Potem sta molčala oba. Tiha je bila noč, gorele so zvezde na nebu in iz se utrinjale. Vsaka je začrtala za sabo temno črto, izgnila je z neba, utonila je za gorami. Voz je šel v klanec, počasi so vlekli konji in Traven je pogledal nazaj in se nasmehnil. Vse se je držalo za roke, splošna ljubezen je vladala na vozu in čisto zadaj je stal davkar in dirigiral svoje pevece.

„Kaj nam pa morejo . . .“

Na široko je mahal z rokami in za klobuke so se držali tisti, ki so bili v njegovi bližini.

„Zadaj se imajo dobro.“

Z nasmehom je povedal to Anki in se je obrnil spet naprej. Prišel je bil voz na vrh klanca in zdaj se je obrnil dol v dolino. Tekli so zopet konji, ropotal je voz, zadaj pa so peli že poldivji peveci.

„Kaj se vi še kdaj domislite nazaj?“

Traven se je nagnil k Anki in je čakal odgovora.

„Da, včasih . . . Nocoj sem se domislila na sere-nade . . .“

„To je dolgo od takrat, od tistih lepih večerov . . . Nocoj sem isti fant kakor sem bil tistikrat . . . tudi zaljubljen sem . . .“

Traven je gledal pred se, objelo ga je temno in nejasno čuvstvo.

„Ali ideali so se menjali . . .“ je pripomnila Anka in je bila resna.

„Tudi ideali so isti . . .“

Ropotal je voz in peli so izletniki in že se je videlo mesto. Veliko število luči je svetilo v dolini, temni zidovi so stali tam sredi noči. In bližali so se bolj, že je zavil voz med njimi, ustavil se je in izletniki so stopili dol.

„Neumnost je taka ljubezen, vrag vzemi tako življenje . . .“

Traven je stal tik Anke, in tudi Turina je bil popolnoma blizu.

„Moj mož ima ušesa, gospod Traven, bodite pre-mišljeni . . .“

Skoro šepetaje je povedala to in mu je stisnila roko.

„Lahko noč, gospod Traven, in hvala za zabavo!“

To je povedala na glas in je odšla s Turino. Vinjen je bil tisto noč, in ko sta prišla domov, je sedel na postelj in nagnil glavo globoko dol skoro do kolen.

„No, zdaj sta prijatelja s Travnom . . . prijatelja . . .“

Ampak to ne vem, če bo prav, če bo neslo tako prijateljstvo. Jaz namreč ne bi rad videl, da bi moral kdo v tretjo sobo . . . Kaj ne veš, kaj je v spodnjem nezaklenjenem predalu moje pisalne mize? Kaj ne veš, da je nabit in popolnoma pripravljen?“

Glava mu je bila še bolj dol zlezla, — skoro se je dotikal z nosom kolen.

„Delaj, kakor hočeš, prav kakor hočeš, samo zvesta bodi; jaz ne maram dogodkov za mojim hrbtom . . . Zdaj pa sedi k meni, da te objamem in poljubim.“

Anka se je razpravljala in tisti večer se je dogodilo prvokrat, da se ji je Turina zastudil.

„Jutri, zdaj pa lezi spat!“

„No, pa jutri!“

(Sledi.)

Dnevne vesti.

Kranjsko.

— **Ljubljanske občinske volitve** so razen prvega razreda, ki voli v pondeljek, končane. Kakor je že vsakdo naprej vedel, so bili izvoljeni tisti kandidati, ki so bili postavljeni po milosti magistratne gospode in v vsem in povsod odločujoče zlahte. Naravnost smešno pičla pa je bila udeležba pri volitvah. Ako se pomisli, da jih je prišlo v tretjem razredu od 2760 volilcev komaj 950 na volišče in to z vsemi pooblastili vred, v drugem razredu pa od 1554 nekaj nad 360, se pač vidi, da stoji klikarstvo v Ljubljani že na zelo slabih nogah. Seveda uvaževanja vrednih nasprotnikov ni bilo, zato tudi ni bilo treba napeti onega agitacijskega aparata, ki sicer deluje s polno paro ob vsakih drugih volitvah, kjer se gre za nohte magistratni gospodi. Izvoljeni so torej tisti možje, ki so kandidirali, in zato ne bomo ponavljali njihovih imen, saj so splošno brezpomembna in je za javnost popolnoma isto, kdo sedi v ljubljanskem občinskem svetu A, ali B ali pa morda tudi Z, stori se le ono, kar hočejo visoke glave. V pondeljek pa voli prvi razred. Da bi se vsaj tu dosegla nekoliko čednejša udeležba, so si izmislili liberalci novico, da hočejo poseči v volitve Nemci, seveda zvezani s klerikalci in vsemi drugimi nezadovoljnimi. Zato so udarili na veliki boben, češ, slovenstvo Ljubljane je v nevarnosti, pridite, rešujmo. Pač so res pametni! Kdo se bo neki trgati zato, da bi vlačil kostanj iz žerjavice za gospodo, ki že leta in leta sedi na magistratu in pase svojo lenobo na račun nerazsodnosti svojih volilcev. Verjamemo pač, da liberalci niso tako neumni, da bi se branili delavnih moči, ali gre se jim zato, da se dosejanja šušmarija obdrži v starem tiru, in zato je pač treba skrbno čuvati, da ne pride v mestni občinski svet kak človek, ki bi nekoliko odgrnil zavese in pokazal volilcem-davkoplačevalcem, kako lepe stvari se godijo pod krinko navdušenosti za blagor meščanstva. Gorje pa tistemu, ki bo kedaj podedoval po tej zlahki gospodarstvo na ljubljanskem mestnem magistratu. Bo pač res treba najeti kakega Herkula, da bo napeljal Ljubljano skozi ta Augijev hlev, kajti sicer ne bo mogoče spraviti iz njega vsega gnoja, ki se je v dolgih letih kopičil in nakopičil v njem. Dela dolgih let bo treba, da se bo zopet popravilo, kar se je zagrešilo, in tega težkega dela se straši marsikdo, zato pa so tudi ljubljanske občinske volitve tako zaspane, da se v resnici zanje ne briga drug kakor slavni magistrat in pa ono par liberalnih kandidatov. Stem so tudi letošnje občinske volitve dovoljno označene.

— **Skrajna nemška surovost.** Prošli teden se je dogodil v Ljubljani slučaj, ki glede surovosti presega že vse meje. V noči od četrta na petek se je pritepla v kavarno „Austria“ pijana nemška družba, v kateri sta bila dva sinova ravnatelja trgovske šole *M a h r a, d v a S t a n g e r j a* in pa neki artilerijski poročnik. Začeli so razgrajati in izzivati s heil-klici, dokler jih ni sorodnik kavarnarja Stritarja opozoril, da naj mirujejo. Nemirneži so šli iz kavarne, ali zunaj so počakali Stritarja in ga pretepli, da se je ves krvav in onesveščen zgrudil na tla. Ranjenca so potem vlekli k Ljubljani, kjer so mu izpirali rano, dočim je poročnik stal na straži. Ker se pa ranjenec le ni osvobodil, so ga pustili ležati na tleh, kjer ga je zjutraj našel kavarnar, nakar so ga prepeljali v deželno bolnišnico. Slavne mestne policije seveda ni bilo nikjer. — Res, daleč smo že prišli v naši slovenski Ljubljani vsled vednega prizanašanja, namesto da bi se enkrat za vselej pometlo s takimi nemškimi razgrajaji, pa naj že bodo ti sinovi kakega ravnatelja, ali pa tudi c. in kr. častniki. Ni dovolj žalostno, da se pobija in tolče ob vsaki priliki Slovence v obmejnih pokrajinah, sedaj naj se prenese ta praksa menda tudi v Ljubljano. In to nemško barabstvo se potem še baha s svojo kulturo, nam jo celo usiljuje. Dobro, sprejemamo jo, in verjamite nam, da bomo odslej vaši najboljši učenci. Vračali vam bomo milo za drago. S takimi ljudmi se pač drugače ne izbaja. Vsaka slovenska družba naj bi s pasjim bičem naučila manire te in take hajlovske razgrajaje, in če tudi nosijo c. in kr. častniško suknjo, pa bomo kmalu imeli mir pred njimi, kajti tega bi se še manjkalo, da bi v naši slovenski stolici celo vojaštvo izzivalo na tak nesramen način. O Mahrovih mladičih, ki se uče manire v raznih cirkusih med jahačicami in konjskimi hlapei v ljubljanskem praturu, seveda ni pričakovati kaj boljšega, pa se jim bodo tudi še te muhe izbile iz glave, za c. in kr. častniške hajlovsce pa bomo tudi našli primerno zdravilo, katero jih bo korenito ozdravilo njihovega vse-nemškega razgrajanja po Ljubljani. — Proti napadalcem se je uvedla sodnijska preiskava, in upati je, da se jim bo prisodila primerna nagrada za njihov razbojniški čin. Gospod c. in kr. razgrajaj se bo najbrž znal odtegniti ravnotako zasluženi kazni, k večjemu ga bodo premetili kam drugam, kjer bo lahko nemoteno dajal duška svojemu vse-nemškemu navdušenju in se še zraven pobahal, „kako je v onem bindišarskem gnezdu v Ljubljani, pobijal neumne bindišarje“. Slovenski poslanci naj ne pozabijo tega slučaja omeniti, ko se bo razpravljalo vojni proračun v državnem zboru, oziroma v delegaciji.

nister Korytowski, vendar pa baje noben od teh dveh ni voljan prevzeti namestniškega mesta. Potemtakem bo najbrž le imenovan sedanji državni poslanec Bobrzyński.

Nemški vladarji na Dunaju.

Po oficialnem programu pride nemška cesarska dvojica na Dunaj dne 7. majnika ob 10. dopoldne. Na kolodvoru ju bo sprejel cesar in nadvojvode. Drugi nemški vladarji pridejo na Dunaj 6. majnika. Slavnostni sprejem in častitanje se izvrši dne 7. majnika opoldne v Schönbrunnu.

Hrvatska.

Ban Rauch je vendar odgovoril na poziv srbskih samostalnih poslancev in sicer s pozivom na dvoboj, na katerega je pozval predsednika koalicije dr. Medakovića. Toda stvar je jako zamotana. Med obojestranskimi zastopniki se vrše dolgotrajna pogajanja in vprašanje še ni rešeno, ali se bo priznalo banu Rauchu satisfakcija ali ne, ker se ni oziral na prvi poziv srbskih poslancev. Ban Rauch trosi po svojih novinah vest, da se Medakovići častni sodniki nočejo odzvati vabilu na skupno sejo, in to najbrž edino le z namenom, da bi celo zadevo zavil v nekako meglo, ker se boji častnega sodišča. Dočim koalicijski častniki niso niti besedice pisali o Rauchovih zastopnikih, se po mažarskih in drugih Rauchu prijaznih časopisih dan zadnem napadajo Medakovići zastopniki. Rauchu je pač na tem, da se ne bi moglo sestaviti vprašanja, katero naj bi rešilo častno sodišče. Stvar je namreč zanj zelo nevarna, kajti ako bi propadel pred častnim sodiščem, potem so mu dnevi kot banu šteti. — Iz najnovejših poročil povzamemo, da se dvoboj med Rauchom in Medakovićem ne bo vršil, ker so Medakovići zastopniki odrekli Rauchu pravico zadoščenja na viteški način.

Na Hrvatskem so sedaj častne afere na dnevnem redu. Major Kostial je zahteval zadoščenja od dr. Franka, ki je svoj čas trdil, da se je dal Kostialov oče kot sodnik podkupiti v neki pravni zadevi. Stvar še ni končana.

Rusija.

Po izvenruskih listih se je raznesla vest, da so te dni zopet odkrili zaroto proti carski rodbini. Uradno se sedaj iz Petrograda razglša, da so vse te vesti naravnost izmišljene.

Domobrankska komisija ruske državne dume je v tajnih sejah obravnavala predlogo vojnega ministrstva o dovolitvi vojaških novincev za leto 1908. Predloga se je sprejela z majhnimi izpremembami. Odsek je pa obenem tudi izrekel željo, da bi se pritegnilo vojaški dolžnosti 15 milijonov mož onih narodov, ki dosedaj še niso bili podvrženi vojaški dolžnosti. S tem bi se seveda obrambna sila ruske države ogromno pomnožila. Komisija se je izrekla tudi za to, da bi se vojaška dolžnost Fincev podredila splošnim državnim postavam.

S Kavkaza prihajajo zelo vznemirljive vesti o prodiranju turških čet proti ruski meji. Iz Petrograda je odpotoval veliki knez Nikolaj Nikolajevič na Kavkaz baje z nalogom, da prevzame vodstvo ruskih čet na Kavkazu.

Italija in Turčija.

V zadnjem času so se razmere med Italijo in Turčijo zelo napele. Italija je zahtevala od Turčije, da ji dovoli ustanovitev peterih italijanskih poštних uradov in to v Carigradu, Solunu, Valoni, Smirni in Jeruzalemu, cesar pa turška vlada ni hotela dovoliti. Dosedaj je imela Italija v Turčiji sedem poštних uradov. Poleg tega pa je zahtevala Italija od Turčije pojasnitev umora nekega italijanskega frančiškana v Tripolisu. Turčija torej ni hotela nikakor pristati na italijanske zahteve in Italija je v sporazumu z velevladstvi hotela nastopiti z represalijami. V pondeljek je odplul oddelek italijanske bojne mornarice v egejsko morje z namenom, da toliko časa blokira smirnsko luko, dokler Turčija ne privoli v italijanske zahteve. Vsled tega se je končno Turčija vendarle udala in v tork je prišel turški poslanec na rimskem dvoru Redšid-bej k italijanskemu ministru vnanjih zadev Tittoniju ter mu naznanil, da Turčija pristaja na ustanovitev peterih italijanskih poštних uradov, in mu podal tudi sicer zadovoljujoča pojasnila. S tem je bila torej zadeva poravnana in odposlana italijanska mornarica je dobila nalog, da se ustavi ob otoku Kreti.

Portugalska.

Dunajskim listom se poroča iz Lizbone, da se je odkrila zarota proti kralju Manuelu. Zarotniki so hoteli napasti in umoriti kralja ob priliki otvoritve državnega zbora. Po odkritju zarote so aretirali veliko število republikancev. Na dan otvoritve državnega zbora bo vse lizbonsko vojaštvo pripravljeno. Pot od kraljeve palače do državne zbornice bo zastražena s tremi vrstami vojaštva. Kralja, ki se bo vozil v zaprtem, z oklopom zavarovanem vozu, bo spremljal cel polk konjice. Republikansko časopisje svari vlado, da naj nikar ne posega predaleč, ker bi sicer Portugalsko doletela enaka usoda, kakor je Francosko.

Priporočajte in širite naš list!

— **Čujmo! Čujmo!** Kakor znano je idrijski sodni adjunkt Potočnik v zadevi drž. poslanca Gostinčarja contra Novak slednjega oprostil, katero sodbo je ljublj. dež. sodišče tudi potrdilo. Vsakemu količkaj nepristranskemu človeku je moralo biti že tedaj jasno, da se je v danem slučaju recimo kršil zakon. Tega mnenja je bilo tudi kasacijsko sodišče, katero je akademično razsodilo, da se je z ono rzsodbo, ki je bila jednaka moralni obsodbi Gostinčarjevi — kršila postava. Z novo rzsodbo je seveda poslanec Gostinčar sedaj povsem rehabilitiran. Sedaj pa čujmo, kaj pravi „Slov. Narod“, ki se pri vsaki priliki udarja na napihnjene svoje prsi kričeč: „mi še nikoli nismo bili obsojeni!“, in ki je sicer tako prokletu prepričan o neodvisnosti in nepristranosti sodišč in sodnikov, prav posebno, kedar se gre za politične pravde! Slov. Narod piše, da je bila rzsodba kasacijskega dvorice koncesija vlade klerikalcem za ustanovitev nemškega gimnazija v Ljubljani, in proglašajo rzsodbo sploh kot klerikalno pridobitev! Torej tako stoji po Narodu z justico? Rzsodbe se kratko malo lepo zmešetarijo in stvar je v redu. Sedaj razumemo marsikaj — kajti kar velja na desno, velja tudi lahko na levo. Razumemo pa tudi, da mora imeti oni, ki napiše tako mnenje o rzsodbah, globok upogled v politične prakse, in da mora natančno vedeti, kako se delajo procesi, kako se jih vodi, in kako se jih razvodi. Nas od srca veseli dragoceno priznanje Slov. Naroda, in še bolj bi nas veselilo, ko bi tudi drugim se enkrat odprle oči, in da bi spregledali lepo nanizane podlosti naših liberalcev, pri katerih jih podpira še marsikaj, kar mora in bo tudi palo in to v doglednem času.

„**Glasbena Matica**“ poleti v soboto dne 2. majnika v Zagreb, kjer priredi isti dan zvečer koncert, katerega spored priobčujemo spodaj. V Zagrebu se delajo velike priprave za ta koncert in „Glasbena Matica“ bo sprejeta nad vse sijajno. Iz Ljubljane v Zagreb bo vozil posebni vlak, ki bo odhajal iz Ljubljane v soboto zjutraj in se vračal iz Zagreba v nedeljo proti večeru. Ker se otvori 1. majnika v Zagrebu jugoslovanska umetniška razstava, se poleg pevcev „Glasbene Matice“ udeleši tega izleta gotovo tudi več drugih izletnikov. „Glasbena Matica“ bo na koncertu proizvajala sledeče točke: Fr. Vilhar: „Slovenec i Hrvat“; M. Hubad: Slovenske narodne pesmi „Je pa davi slanca pala“, „Prišla je miška“, „Luna sije“ in „Meglica“ (O. Dev), mešani zbori a capella; Ant. Lajovic: „Bolest kovač“ in „Napitnica“, mešana zbor; P. H. Sattner: „O nevihti“, mešan zbor; Zd. Fibich: „Pomladna romanca“, mešan zbor, sopran in bas-solo s spremljevanjem orkestra; H. Hermann: „Trije potniki“, „Salomon“, bas-solo s spremljevanjem klavirja; Jos. Prochazka: „Ljubzen“, mešan zbor; M. Hubad: Slovenske narodne pesmi „Bratec veseli vsi“, „Ljubca povej, povej“ in „Škrjanček poje, žvrgoli“, mešan zbor; Ant. Foerster: „Ljubica“, mešan zbor; Ant. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor, in Ant. Dvořak: „Sv. Ljudmila“, sklep iz I. dela, mešan zbor in veliki orkester.

— **Ljubljanski tramvaj** je zahteval te dni človeško žrtve. V sredo je tramvajski voz povozil na Dunajski cesti kovaškega vajenca Cirila Bariča. V trenutku, ko je vozil voz električne cestne železnice mimo, je priletel deček iz Fröhlihove veže in naravnost pod voz, ki ga je vzlic temu, da je voznik takoj ustavil, popolnoma zmečkal. Deček je bil takoj mrtev. Truplo so mogli dobiti izpod voza šele potem, ko so voz vzdignili. Voznika ne zadene nobena nikakor krivda. Pač pa naj bi slavni magistrat storil vse potrebne korake, da se namestijo na vozovih cestne železnice varnostne priprave, katere bodo v bodoče zaprele take grozne nesreče. Sicer pa je tudi resnica, da je cestna železnica po Dunajski cesti tako nesrečno izpeljana, med vozom in pločnikom je ravno toliko prostora, da mimo-vozeči voz ravno lahko še stisne človeka, ki slučajno zdrane s pločnika. Sploh pa je ljubljanska cestna železnica ena onih naprav, za katere nedostatkost se imamo zopet zahvaliti slavni gospodi na magistratu, in stem je povedano vse.

— **Ogenj na I. državni gimnaziji.** V četrtek zjutraj nekoliko pred peto uro so zapazili, da je nastal ogenj pri vzpenjači za drva in premog, ki vodi iz kleti do vrha poslopja. Gasilno društvo je takoj prispelo na lice mesta ter v eni uri zadušilo ogenj. Ker zaradi silnega dima gasilci niso mogli dospeti do ognja po hodnikih, so morali razbiti stekla na oknih, in skozi okna vdreti v notranje prostore. Škoda znaša okrog 3500 K. — Da pa je tudi pri tej nesreči obveljal stari pregovor, da ni nesreče brez sreče, so najbolj v tem slučaju pokazala zadovoljna lica dijaštva, katerim je ta ogenj prinesel par dni počitnic, da se je poslopje zopet spravilo v red in se je moglo začeti s poukom. Naj se nikar ne misli, da smo hoteli morda s to pripombo kaj slabega reči o našem dijaštvu, ne, niti najmanj, ali stvar je pač taka, in prepričani smo, da bi kak star gospod profesor, ki bi morda znal celo uvesti celo inkvizicijo proti onim, ki so se veselili par prostih dni, v svojih dijaških letih mislil prav ravno tako.

— **Pozor pred tatovi.** Ljubljana prav nič ne zaostaja za eldoradom tatov, Trstom, in če bo šlo tako naprej,

kakor se je začelo v zadnjem času, ga bo celo prehitela. In res, tekem enega dneva in ene noči štiri, pet tatvin, to je že nekaj nenavadnega. Najprej v škofovi pisarni nad 1000 kron, in tat si je svoj posel sladil celo s potico. Pokazal pa je tudi, da ni karsibodi, temveč nekaj boljšega, da se zanima za dnevna vprašanja, kajti črevlji, ki jih je pustil namesto denarja, ki ga je vzel seveda s seboj, v škofovi pisarni, so bili zaviti v iztis „Slov. Naroda“, potica pa v „Piccolo“. Mož je bil dober humorist. — V frančiškanski cerkvi je nekdo oropal „Praškega Jezuščka“ darov, zlatih in srebrnih verižic, prstanov, ur itd. Pred kupovanjem takih stvari se torej svari. — Po raznih ljubljanskih hotelih so opazili tudi več tatvin. Stvar torej prav lepo napreduje, in če Bog da in ljubljanska policija, se bo Ljubljana kmalu lahko ponašala z rekordom v tatvinah in vlomih.

— **Poučno potovanje kranjskih gostilničarjev.** V torek se je odpeljalo proti Dunaju 22 kranjskih gostilničarjev. Tega poučnega potovanja, katero je priredila deželna zveza za promet s tujci, se udeležujeta tudi oba vezina tajnika ter predsednik in podpredsednik. Na Dunaju so bili kranjski gostilničarji prav pristržno sprejeti in so si ogledali vse najmodernejše naprave, spadajoče v gostilniško obrt. Sprejel jih je tudi minister javnih del, dr. Gessmann, ki je izražal svoje veselje na prireditvi tega poučnega potovanja. V imenu gostilničarjev se mu je zahvalil za njegove prijazne besede hotelir Peternel z Bleda. Celo poučno potovanje bo gotovo imelo najboljših uspehov pri udeležencih, obenem pa tudi za procvit prometa s tujci.

— **Jubilejski denar po 20 in 10 kron v zlatu.** Državni zakonik od dne 18. t. m. priobčuje razglas finančnega ministrstva glede izdaje jubilejskih cekinov po 20 in 10 kron; pridejane so tudi slike treh kronskih novcev, po katerih se vidi, da tudi na tem jubilejskem denarju vladarjeva glava ni ovenčana z lavorjevimi vencem, kar bi bilo ravno tem slavnostnim povodom najumestnejše. Zlati po 20 K kovani se bodo tudi na zasebni račun, nasprotno pa zlati po 10 K samo na državni račun.

— **Ponarejeni petkronski tolarji** krožijo po ljubljanski okolici. Pred kratkim je namreč prišla neka stranka k davčnemu uradu na Vrhniki, da bi davke plačala. V to svrhu je naštel denar, med katerim je davčni oskrbnik spoznal in zavrnil petkronski falzifikat. Od pravega petkronskega tolarja se loči falzifikat v tem, da nima čistega kovinskega leska, pri tem je mnogo lažji, ker sestoji iz „britanske kovine“ in cinka, in končno ima na robu slabo vtisnjeno geslo. Ker je gotovo več takih falzifikatov v prometu, je treba posebne pozornosti, da se občinstvo izogne sitnostim in obvaruje škode.

— **Ribnica.** Pri občinskih volitvah je na celi črti zmagala gospodarska stranka. Klerikaleci so dobili posebno v trški podobčini v tretjem razredu sramotno nizko število glasov, v drugem se pa volitev niso udeležili. Ker so tudi v vseh drugih podobčinah zmagali pristaši naše stranke, bo ostala tudi še nadalje občinska uprava v dosedanjih priznanih spretnih rokah.

— **Delavstvu, ki se izseljuje v Nemčijo!** Avstro-ogrsko pomožno društvo v Ahenu objavlja, da je „Nemška osrednja zveza poljedelskih delavcev“ pred nedavnim izdala potom časopisja nekaj poziv, čigar strupena ost je očitno obrnjena proti interesom onih rojakov, ki hodijo delat na Nemško. Kakor znano obstoja od 1. februarja t. l. odredba, da dobivajo vsi vnanji delavci takoj na meji od nemških oblastev delavske izkaznice na podlagi izkazil, ki so jih prinesli s seboj iz domovine. Ta izkaznica je posledj edino veljaven dokument v Nemčiji, vsa druga izkazila pa v istem trenutku izgube vso veljavnost. Opiraje se na to odredbo pozivlja osrednja zveza v svoji okrožnici, naj delodajalec vsakega delavca, ki prelomi pogodbo, brez odloga — če mogoče še tisti dan — ovadijo delavski centrali v Berlinu S. W. 11, Hafensplatz 4, ki bo vse potrebno ukrenila, da se dotični delavec izžene in da se mu enkrat za vselej onemogoči, četudi pod napačnim imenom, priti na Nemško. Pri takih ovadbah pa je treba natančno navesti ime in priimek, rojstne in domovinske podatke kakor tudi številko delavske izkaznice in kraj, kjer se mu je izdala. Če je rojstni kraj neznan, naj se navede, kdo je delavcu preskrbel in posredoval delo, ker se tudi na ta način lahko dožene njegovo domovinstvo. Če ima delodajalec morda kako tu- ali inozemsko izkaznico, se mora ovadbi priložiti. Ko se vse to po teh navodilih izvrši, bo naloga delavske centrale, da se delavcu, ki je prelomil pogodbo, res temeljito posveti. — Z ozirom na te odredbe in taka izvajanja je jasno, da ta organizacija skrbi samo za koristi delodajalcev in sicer na očitno škodo delavstva. Vsak delavec, ki hoče v Nemčijo, mora torej imeti vsa svoja izkazila v najlepšem redu, kajti sicer mu prete sitnosti in morebiti celo izgon.

— **Hrvaško Sokolstvo** priredi letos 2. in 3. avgusta velik zlet v glavnem mestu Dalmacije v Zadru. — Leto 1910 bode II. hrvaški vsesokolski zlet. — Občni zbor hrvaške sokolske Zveze je bil 29. sušca t. l. v Zagrebu. Predsedoval je zboru podstarosta dr. L. Car, ki je omenjal, da se Sokolstvo na Hrvaškem širi nerazmerno z notranjo organizacijo. Doslovno pa je dejal, da je vsakemu

poedincu, četudi je Sokol, dovoljeno, da se vrže v politično borbo, toda v njegovem delovanju v Sokolu se vendar vničemer ne sme manifestirati njegova politična barva. Raditega naj bo še tako strasten strankar, dokler on to v Sokolu z ničemer ne kaže, treba ga je uvaževati in ceniti. In ravno oni bi grešili proti onemu našemu sokolskemu načelu, da se v Sokola ne sme vlačiti politika, ki bi zaradi tega, ker jim je talita odbor nikali morda ravno starosta politik, hoteli v „društvu“ izvajati kake posledice. — Hrvaško Sokolstvo je izvedlo župno organizacijo. Šteje 8 žup namreč župe „Preradović“, „Zrinjski“, „Ljudovit Posavski“, „Strossmayer“, „Zvonimir“, „Krešimir“, „Fonova“, „Zrinjsko Frankopanova“, ki vse dobro napredujejo ter je že videti koristi župne organizacije. Časopis „Sokol“ so tiska v 800 izvodih; naročnikov pa ima samo 385. — V spomin 500 letnice bitke pri Grunewaldu, kjer so Poljaki porazili nemške križarje, bo leta 1910 zlet poljskega sokolstva v Krakovem, kjer ondoltni Sokol hkratu slavi svojo 25. letnico.

Štajersko.

— **Štajerska deželnozborska volilna reforma.** Deželni odbornik štajerski, dr. Link, izdeluje načrt za volilno reformo. Industrijski kraji se bodo najbrž iz kurije občin izločili. V peti kuriji bodo volili le tisti, ki nimajo volilne pravice v ostalih. Okraji za peto kurijo se bodo razdelili po vzorcu državnoborskega volilnega reda, tako da bodo mesta in trgi, industrijski kraji in kmečke občine v posebnih volilnih okrajih volili skupaj. Deželni zbor se snide v svrhu posvetovanja o volilni reformi najbrže šele septembra. Nove volitve bodo v pozni jeseni. Socialni demokrati se že zdaj marljivo pripravljajo.

— **Nemški šulferajn** je daroval nemški ljudski šoli v Hrastniku, o kateri je bilo že večkrat govora v našem listu, svoto 15.000 K. S temi judeževimi groši se bodo kupovali novodobni janičarji, slovenski otroci, da se vzgoje v pangermanskem duhu.

— **Narodna založba v Celju.** V Celju se je ustanovilo velevažno podjetje Narodna založba v obliki zadruga z omejeno zavezo. Zadruga je že registrirana in je doslej izdala izvrstno poljudno knjigo „Kmečki koledar“ in pripravlja več popularnih brošur. Tudi glasilo narodne stranke na Štajerskem „Narodni list“ je prešlo v last te zadruga. Ko se bo zadruga okrepila, namerava se doseči združitev obeh celjskih naprednih listov „Domovine“ in „Narodnega lista“ in izdajanje naprednega dnevnika. Tudi lastna knjigarna je smoter narodne založbe. To podjetje je v kulturnem in narodnem oziru gotovo velikega pomena. Deleži so glavni v znesku 100 K in opravilni prve vrste po 20 K in druge vrste po 10 K. Jamstvo je omejeno v smislu določil zadrugnega zakona o zadrugah z omejeno zavezo.

— **Sramota za Slovence!** Krajni šolski svet v Zidanemmostu, katerega voli občinski zastop slovenske občine Loka, je volil za načelnika g. Huberta Skalaka, restavraterja na južnem kolodvoru na Zidanemmostu, ker je prejšnji načelnik krajnega šolskega sveta na Zidanemmostu odložil svoje mesto. Res sramotno za slovenski šolski svet, da ne najde sam sebi slovenskega načelnika!

— **Roparski napad.** Na velikonočni ponedeljek so napadli na okrajni cesti, ki vodi iz Laškega trga v Celje, fantje posestnika Senico in Rezarja, ki sta se vračala iz Košnice domu v Polule, Rezar je ušel, Senico pa so podrli na tla. Eden ga je hotel s kolom ubiti, pa je mimo mahnil. Iz Senice so napadalcu še izsilili zadajo krono, ki jo je imel pri sebi in zbežali. Štiri teh surovežev so že vjeli; dva sta zadnji čas rudarila v Pečovniku.

— **Konec ljubezni.** V Mariboru je imela hči nekega ondodnega mizarja ljubavno razmerje z nekim podčastnikom, kar ni ostalo brez posledic. Ker je ljubimec deklet zapustil, si je ta to tako gnala k sreči, da je skočila v Dravo, a so jo še pravočasno rešili. Dekle bi imelo te dni poroditi. Kar je prišla predvčerajšnjim k njej stara babnica praviti, da je ravnokar zvedela v cerkvi, da se njen bivši ljubimec v par tednih poroči z bogato vdovo. Dekle je ta novica tako razburila, da so jo prijeli križi in v eni uri je bila mrtva. Podčastnik je s svojo nevesto prišel gledat v mrtvašnico svojo zapeljano žrtev.

Koroško.

— **Jezikovni škandal.** Celovski „Mir“ poroča pod tem zaglavjem sledeče: Pri okrajnem sodišču v Celovcu se jo vršila 21. t. m. obravnava, pri kateri sta zastopala dve slovenski stranki dva slovenska odvetnika. Zastopnika izjavita takoj v začetku obravnave, da se bodeta posluževala v svojem govoru le slovenščine, ker je tožba slovenska in ker je materni jezik obeh strank slovenski. Sodnik sklene nato, da se ima obravnavati nemško in da morata tudi zastopnika govoriti nemško. Ker izjavita obadva zastopnika, da bodeta vključ temu govorila samo slovensko in tudi predloge stavila samo slovensko, razglasi sodnik sklep, s katerim naznanja, da odtegne obema zastopnikoma besedo. Obenem razglasi sklep, da se prestavi obravnava na nedoločen poznejši dan, da povabi osebno obe stranki k razpravi ter bo ž njima sam brez zastopnikov razpravljaj. Kaj takega še ni doživela Avstrija. Ko bi se zgodilo

to na Češkem, bi nastala rabuka, da bi se država tresla. Ali bode tudi naš klic — glas vpijočega v puščavi, še ne vemo. Izjavimo pa, da se bomo branili na življenje in smrt, tudi če bi nas druge slovenske stranke pustile na cedilu in uganjale „dvorno politiko.“

— **Občinske volitve v Vernbergu,** pri katerih so letos zmagali Slovenci, je vlada razveljavila v vseh treh razredih. Slovenci, ki so se pri zadnjih volitvah izkazali tako narodno zavedne, da so pometli iz občinskega odbora dosedanje dolgoletno nemčursko gospodstvo, bodo gotovo tudi sedaj storili svojo dolžnost.

— **„Die Wacht am Rhein“ — šolska pesem.** Tega dosej še ni bilo, temveč si je pridobila čast, da je to vsenemško hujskaško pesem vpeljala v šolo, ljudska šola v Borovljah na Koroškem. Slovenščine, katere je edino zmožno več kot tri četrtine šolskih otrok v Borovljah, se seveda na tej šoli ne poučuje, kajti ta je nepotrebna, tem potrebnejše pa je za izobrazbo gotovo „Wacht am Rhein.“ To so res razmere, ki kriče naravnost v nebo, ali kaj se hoče, ko ima vse gluha ušesa za pravice slovenskega rodu in jezika!

— **Detomor?** Na veliki petek popoldne je našel pokopališki vrtnar v Šmartnu pri Beljaku pri grobu družine Wrann truplo mrtvega otroka, ki je bilo zavito v platneno cunjo in je že hudo smrdelo. Bilo je skrito pod smrečjem, ki je bilo položeno na grob čez zimo. Pravijo, da je bilo dete najbrže umorjeno že pred več meseci. Kdo je dete umoril in čegavo je, se dozdej ni moglo dognati, gotovo kaka nečloveška nezakonska mati.

Primorsko.

— **Slovanska zmaga.** Škofu Mahničju se je po dolgem boju s šolskimi oblastmi posrečilo zmago nad italijanskim šovinizmom, ki je šel tako daleč, da je dala šolska oblast po redarstvu izgnati iz italijanskih šol veroučitelje, ki so poučevali krščanski nauk v hrvaškem jeziku. Boj je trajal nad tri leta a sedaj je vendar ugodilo naučno ministrstvu zahtevam hrvaškega prebivalstva, da se hrvaški otroci poučujejo tudi na italijanskih ljudskih šolah v področju krške škofije v hrvaškem jeziku.

— **V Trstu** je sklenilo uradništvo na v ta namen sklicanemu shodu ustanoviti zadrugo za gradnjo uradniških stanovanj. Uradništvo vseh narodnosti nastopa v tem vprašanju popolnoma solidarno.

— **Pevsko in glasbeno društvo v Gorici** priredi v soboto dne 2. maja 1908 svoj redni XII. koncert v dvorani „Trgovskega Doma“. Spored koncerta: 1. Fran S. Vilhar: „Na Ozlju gradu“, moški zbor s sopran in bariton solo. 2. Stjepan St. Mokranjac: „Srbske narodne pesmi z Ohrida“ (deseti šopek), mešan zbor à capella. 3. Anton Lajovic; „Bolest kovač“, mešan zbor à capella. 4. Anton Dvořák: „Te Deum“, za mešan zbor, s sopran in bas solo. Dirigent g. Josip Michl. — Orkester c. in kr. pešp. št. 47. Začetek ob polu 8. uri zvečer.

— **Istrska razstava.** Odbor za prireditev prve istrske razstave se je izpopolnil. Sedaj šteje 20 članov. Razstava bo imela sledeče oddelke: poljedelski, obrtni, trgovinski, umetniški, krajepisni in športni. Ureditev posameznih oddelkov se je izročila strokovnjakom.

Gospodarstvo.

Kmetijsko poučno potovanje na Češko.

C. kr. kmetijska družba kranjska namerava prirediti povodom letošnje jubilejske razstave v Pragi gospodarsko-poučen izlet na Češko.

Po dogovoru z deželnim kulturnim svetom za kraljestvo Češko v Pragi se je že sedaj sestavil za to potovanje naslednji načrt:

Izlet bo trajal 10—12 dni in se bo vršil meseca julija ali avgusta (v šolskih počitnicah).

Udeleženci se odpeljejo z večernim vlakom, ki odhaja z Jesenic ob osmih zvečer, in pridejo jutraj ob osmih v češke Budjejevice.

Tam se prične s poučnim ogledovanjem, in sicer: 1. dan. Ogled gospodarske šole in kakega vzornega kmetijstva, kjer bo videti rejo južnočeških konj težkega plemena (najbrž v Plavi).

Obed in prenočišče bo v Budjejevicah.

2. dan. Ogled krasnega veleposestva kneza Schwarzenberga, in sicer v gradu Hluboki in vzornega dvora Vondrova.

Obed v Budjejevicah. Popoldne ogled postaje za obdelovanje barja v Z a l š i, vožnja v Tabor in prenočišče tam.

3. dan. Ogled staroslavnega mesta Tabora, kralj. češke kmetijske akademije, družbene mlekarne s parno silo. Z večernim vlakom v Prago.

4. 5. in 6. dan v Pragi. Tukaj ogled Prage in njenih starožitnosti, obisk in ogled razstave. Dalje ogled prve češke akcijske mlekarne v Nuslih, Freyve mlekarne in sladkorne tvornice v Visočanih, in če bo čas dopuščal, fiziološke ter mlekarske postaje. Hrana in prenočišče v Pragi.

7. dan. Izlet s parnikom po novo kanalizirani reki Vltavi, in sicer najprej v Trojo. Tukaj ogled českega pomologičnega (sadjarskega) zavoda, potem v Melnik, ogled vinarske šole, vinogradov in kleti. Prenočišče v Melniku.

8. dan. Vožnja čez Štjetje v Lovosice. Spotoma ogled hmelnic pri Počapljih, ogled tvornice za porabo sadja v Trebenicah; dalje v mesto Rovdnice, tukaj ogled tvornice za pluge in stroje za žetev, odtod v Berkovice in z vlakom v Prago. Prenočišče v Pragi.

9. dan. Iz Prage v Novo vas pri Kolinu, tukaj ogled vzornega vrtnarstva, v Kolinu ogled okrajne drevnice in v Lošanih ogled kmetijske elektrarne, v Kutlilih ogled vzornega kmetijstva g. Prokupka. Vožnja v Kutno goro. Ogled kmetijske šole, kakega vzornega malega posestva in skladišča za žito, velikih nasadov hrena v okolici, znamenitosti mesta in odtod odhod nazaj v Prago ali pa naprej čez Iglavo, Znojmo na Dunaj. Če bo zadostno število takih, ki se za to zanimajo, bi se lahko spotoma na Dunaj ogledalo mesto Rec s slovečimi vinogradi in kletmi, dalje mesto Korneuburg s poiskusnim nasadi in Klosterneuburg, tukaj višja vinarska šola in sloveče kleti tamošnjega samostana.

Vsa vožnja iz Ljubljane na vsi progi (tja čez Linec, nazaj čez Dunaj) bo veljala v III. razredu okrog 60 kron,* hrana in prenočišče kakih 10 kron na dan, tako da bo vse potovanje veljalo največ 200 kron za osebo.

Za strokovno vodstvo bo tudi skrbjeno. Izlet bo vodil g. c. kr. vinarski nadzornik B. Skalický, ki mu bo češki deželni kulturni svet pridobil kakega domačega kmetijskega potovalnega učitelja. Izlet se bo vršil, če se oglasi vsaj 20 udeležencev. Prijave za udeležbo sprejema c. kr. kmetijska družba že sedaj, najpozneje pa do 1. julija t. l. Na poznejše zglasitve se ne bo oziralo.

K zglasitvi je pridejati 50 kron za nakup okrognega listka in je treba povedati, ali se udeleženec želi nazaj voziti čez Dunaj ali čez Prago, Linec, Jesenice.

Daljša poročila bo objavljala c. kr. kmetijska družba v „Kmetovalcu“, ki prinese tudi popis in slike nekaterih teh slovečih in lepih krajev.

Tržno poročilo.

Denarni promet.

Dunajska borza. Danzadnem se kaže vedno večje zanimanje za delnice državnih železnic, kar je pripisovati dejstvu, da se smatra poddržavljenje železnic v dobrem tiru. Drugi papirji ne kažejo posebnega valovanja. Le pri alpskih montanskih akcijah in pri papirjih železninske industrije se pojavlja neznatno padanje kurza. Notirale so kreditne akcije 634, ogrska kreditna banka 742.50, bančno društvo 526, zemljiška banka 437.25, državne železnice 690, lombardi 138.25, alpske montanske akcije 685.75, ruska renta 93.45.

Promet s pridelki.

Žitni trg kaže vzlic ugodnim poročilom iz inozemstva neprestano zelo slabo. Med tednom so sicer cene posebno pri pšenici šle nekoliko navzgor, pa zopet padle. Kupcev ni, dasiravno so veliki mlini zadnji čas skoraj popolnoma izostali z nakupi in se v močni kupčiji kaže nekoliko večja živahnost. Najbolj so padle cene pri ovsu, do 15 vinarjev.

Cene za vsakih 50 kg so notirale ab Dunaj:

Pšenica, tiška 76 do 79 kg K 11.80 do K 12.30, slovaška 77 do 81 kg K 11.25 do K 12.—; nižeavstrijska in moravska, K 11.— do K 11.30.

Rž, slovaška 72 do 75 kg K 10.15 do K 10.36; peštanska 72 do 75 kg K 10.15 do K 10.35; avstrijska 72 do 75 kg K 10.— do K 10.20; ogrska 72 do 74 kg K 10.05 do K 10.30.

Ječmen slovaški K 7.40 do K 8.60.

Koruza, ogrska K 6.80 do K 7.—.

Oves, ogrski izjemne vrste K 8.10 do K 8.45; prve vrste K 7.85 do K 8.10.

Špirit kontingentira prompt ab Dunaj K 61.60 D, K 62.20 Bl.

Repno olje vsakih 100 kg prompt ab Dunaj K 97.— D, K 98.—

Laneno olje vsakih 100 kg prompt ab Dunaj K 67.75 do K 68.25.

Petrolej vsakih 100 kg: kavkaško rafinirano brez soda, prompt ab Trst, transito K 11.50 do K 12.— B.

Meso. Cene za kilogram so sledeče:

goveje meso prednje K 0.72 do K 1.56

„ „ zadnje „ 0.88 „ 1.72

telečje „ „ 0.60 „ 1.60

svinjsko „ ogrsko „ 1.30 „ 1.60

ovčje „ „ 1.12 „ 1.20

Mast za vsakih 50 kg: domača, svinjska, s sodom prompt K 69.50 D, K 70.— B ab Dunaj.

Loj, prompt K 33.50 D, K 34.— B ab Dunaj.

*) V drugem razredu tretjino več.

Slanina, bela brez zaboja prompt K 58.— D K 59.— B ab Dunaj. Cena padla.

Sladkor, v kockah za 100 kg: brutto K 78.50 B K 79.50 B, kristalni sladkor prompt K 68.50 D, K 69.—, ab Dunaj.

Kava, za vsakih 50 kg: Santos Good Average B 47.— D; K 48.— B; Santos Perl Good K 51.— D; K 52.— K prompt od Trsta. Tendence mirna.

Glasovi odvetniških in notarskih uradnikov.

Samostojni pogrebni zaklad.

Ker proučuje na občnem zboru 5. aprila t. l. voljeni odsek 4 članov vprašanje o ustanovitvi lastnega pogrebnega zaklada, prinašamo referat tovariša Jos. Christofa na tem zborovanju, ki se glasi:

Referat, kojega mi je naložilo vodstvo našega društva, razpravljal se je temeljito in obširno na lanskem binkoštnem shodu jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani, in se je soglasno sprejela nastopna resolucija: „Vsled naraščajoče druginje življenjskih potrebščin zamoremo odvetniški in notarski uradniki z našo pičlo plačo le za silo izhajati ter ni misliti na prihranke, tako da lahko vsakega izmed nas prehitijo smrt, ne da bi zapustil sredstva za dostojen pogreb, zapuščajoč dediče v bednem stanju. V očigled vedno večjega naraščanja odvet. in not. uradnikov zamoremo ta žalosten položaj ublažiti le z lastno odpomočjo s tem, da se zvežemo v številno društvo in tako omogočimo:

1. vsakemu umrlemu članu dostojen pogreb;
2. obvarujemo pokojnikovo vdovo oziroma sirote vsaj začasno pred najbližjo stisko in bedo.

Z ozirom na ta dejstva sklenemo na shodu dne 19. maja 1907 v Ljubljani zbrani jugoslovanski odvetniški in notarski uradniki osnovati društvo: „Lasten pogreben zaklad.“

Danes lahko izjavim, da sem bil jaz tisti, ki sem sprožil misel, da se ustanovi za naš stan pogrebni zaklad, in predlagal, da se ta točka postavi na dnevni red shoda.

K temu dovedlo me je pred vsem vzorno in blagodejno delovanje pogrebne zakladi dnevnica i inog pisarskog osoblja kraljevine hrvaške i Slavonije u Zagrebu, v drugi vrsti pa smrt in pogreb dragega mi tovariša Karlingerja.

Koliko trenutne bede, koliko solza ublažila je pogrebna zaklada naših hrvaških tovarišev, znano je istemu, ki je pazljiv čitatelj njih glasila „Jedinstvo“, ki piše v neki svoji številki glede dveh slučajev smrti: „Tovariši, ta slučaj smrti sta nam zopet dokaz, kako lepo in plemenito nalogo ima naša pogrebna zaklada, koja za mali donesek ponuja v nesreči tako lepo in obilno pripomoč. Ali je vredno o tem še pisati, ali ne uvidite potrebo, ali ne uvidite, kje vam je iskati pomoč, ali ste še vedno trdega srca, ali nimate sočutja sami seboj in s svoji, ali hočemo vedno ostati mračnjaki? Položite roko na srce, sodite sami nad seboj, in prišli bodete do prepričanja, kakšni smo. Ali je bolje popiti liter vina, nego žrtvovati par krajcarjev za sirote svojega stanu. Bog ne plačuje vsako soboto, prišel pa bo za nemarneže tudi plačilni dan.“

Ta pogrebni zaklad naših hrvaških tovarišev šteje nad 1000 članov, katerih število pa še vedno narašča.

Človek se nerad spominja uradnih ur, ko zapuščamo naše drage. Vendar tudi na te žalostne ure moramo misliti, ker smo dolžni časti svojega stanu, da nas stanu primerno spravijo k zadnjemu počitku in ker smo dolžni svojim ožjim preostalim, sušiti jim v tej bridki izgubi solze in manjšati bedo vsaj iz začetka z izdatno podporo.

Gotovo se marsikdo izmed vas spominja pokojnega tovariša Karlingerja. Bil je od časa ustanovitve društva slov. odvet. in not. uradnikov in nje bivše skupine v Ljubljani eden najzvestejših in najdelavnejših članov naše organizacije. Čeravno težko bolan, je opravljal dalje časa tajniške in blagajniške posle naše organizacije in brezplačno poučeval člane skupine v tesnopisju. Ob njegovi smrti izdal sem kot tedajni predsednik okrognico na vse tedanje člane naše skupine s prošnjo, da se Karlingerjevega pogreba udeleže. Toda niti eden tovarišev se ni odzval temu vabilu. Zapuščen od vseh nesel se je umrl k zadnjemu počitku, ob njegovem grobu pa je bridko jokal deček, ki mu je bil pokojni birmski boter, obenem pa tudi njegov učitelj in dobrotnik. Mile solze tega dečka so mi segale globoko v srce in nehote spomnil sem se odvetniških in notarskih uradnikov, katere je usoda zanesla daleč od svojcev v tujino, kjer so prepuščeni sami svoji oskrbi. Ako jih tam prehitijo smrt, ostanejo od vseh pozabljeni in le prevečkrat povleče se takega reveža na mirodvor enako beraču, kar gotovo ne koristi našemu ugledu in žali čut prizadetih sorodnikov.

Ako imamo iskro poštenja v sebi, se ne bodemo nikdar protivili ustanovitvi enakega pogrebnega zaklada za nas odvetniške in notarske uradnike, kakršnega so si

ustanovili že drugi stanovi, kakor: železniški uradniki, učitelji itd. Ne samo oni, ki nimajo pravice do pokojnine, marveč tudi ti, ki so s pokojnino in pogrebnino že itak preskrbeli dediče, tudi ti so uvideli, da je vse to le skromna podpora.

In mi? Mi še vedno ne uvidimo, da smo sedaj še večinoma zapuščeni, da za nas le malokdo vpraša in da nas sedaj še malokdo podpira v našem plemenitem postopanju. Pač imajo nekaterniki lepe besede za nas in za naš stan, toda večina istih so patrijoti samo z jezikom, nikdar pa ne z dejanjem.

Primorani smo torej zanašati se edino le na svojo moč, na svojo požrtvovalnost. Povzdignimo ugled našega stanu tudi v tem, da pokopljemo svoje umrle tovariše našemu stanu dostojno.

Pomisliti morate, dragi tovariši, da nas pred smrtjo ne obvaruje mladost; ako zasledujete mrliško listo, zapaziti morate, da jih pač veliko več gre v mladih letih v smrt nego v poznejših. Pomisliti je pa tudi treba nadalje na dejstvo, da si večina naših tovarišev ustanovi svoje lastno ognjišče. In takrat, tovariš, dolžan si na vsak način misliti ne le na svoj konec, temveč na usodo svoje družine. Nič ni tako gotovo, kakor je gotova smrt naša. In če si, dragi tovariš, tudi samec, bodeš že z ozirom na svoj ugled in na ugled stanu, ki ga zastopaš, moralno primoran, pristopiti kot član prepotrebne pogrebne zakladi.

Saj vendar vidimo, da so nas zapustili vsi sloji, da za nas nikdo ne vpraša in da nas nikdo ne podpira v našem plemenitem postopanju. Svetovni poglavarji, cerkveni dostojanstveniki, velmožje in bogatini zaprli so svoje duri pred siromaki. Vsi so patrijoti samo z jezikom nikdar pa z delom.

Primorani smo torej zanašati se edino le na svojo moč na svojo požrtvovalnost, hočemo si odtrgati kos kruha od naših ust ter bi ga položili v zaklad, ki bode določen za to, da pokopljemo svoje umrle tovariše našemu stanu dostojno. — Ne mislite, da govorim te besede iz tega vzroka, ker sem sam oženjen in imam skrbeti za svoje otročiče, katerim naj bi z ustanovitvijo pogrebne zakladi morebiti pripomogel do trenutne podpore. Res je, da se na moji glavi že svetijo srebrne niti, toda zagotovem vas, da sem za svojo osebo za ta slučaj ukrenil že na drugem mestu vse potrebno. Pomisliti pa morate, dragi tovariši, da nas pred smrtjo ne obvarje mladost in ako zasledujete mrliško listo, zapaziti morate, da jih pač veliko več gre v mladih letih v smrt nego starejših. Pomisliti je pa tudi treba nadalje dejstvo, da se večina naših tovarišev ustanovi svoje lastno ognjišče in mora s tem tudi na vsak način misliti na svoj konec in s tem tudi na usodo njegove družine. Nič ni tako gotovo kakor je gotova naša smrt, katera pride preje ali pozneje. In če si, dragi tovariš, tudi samec, bodeš že z ozirom na svoj ugled in na ugled stanu, ki ga zastopaš moralno primoran pristopiti kot član prepotrebne pogrebne zakladi.

Priporočam še enkrat Vam vsem, dragi tovariši, da pristopite k temu društvu, vodstvu društva odvet. in not. uradnikov za Kranjsko pa priporočam, da stopi takoj glede tega zakladi v dogovor s III. skupino v Gorici, ki je to akcijo prevzela v uresničenje ter se poteguje za to, da bode sedež pogrebne zakladi v Ljubljani.

Pravila tega zakladi so sestavljena in mislim, da so tudi znana posameznim tovarišem. Na kratko le omenim, da bi društveniki takoj ob vstopu k temu društvu plačali vstopnino, in sicer v starosti od 15—25 let 5 K od 25—35 let 10 K od 35 naprej 20 K. Ob novem letu vsakega leta redno letno društvenino 2 K in za vsak slučaj smrti 2 K. Ta donesek zamore občni zbor v potrebi zvišati na 3 K ali pa tudi znižati na 1 K. V slučaju smrti društvenika izplača društveno načelstvo po sprejemu uradnega mrtvaškega lista in društvene sprejemne listine zakonitim dedičem tolikrat po 2 K, kolikor šteje društvo članov.

Pravico do podpore pa imajo društvenikova soproga ozir. vdovec društvenice; njiju otroci; po društvenikih, ki nimajo otrok, ki niso oženjeni ali omoženi, njih živeči starši, v pomanjkanju vseh teh opravičencev pripade podpora oni osebi, ki jo društvenik v veljavni oporoki imenuje, v pomanjkanju tudi te oporoke pripada podpornina po odbitku pogrebniških stroškov rezervnemu zakladi društva.

Pri skupščini „Organizacije dnevnica i inog pisarničkog osoblja kraljevine Hrvatske in Slavonije“, ki se je vršila na Velikonočni ponedeljek v Zagrebu, zastopal je naše društvo odposlanec tov. g. Christof, ki nam je poslal o tem zborovanju zanimivo poročilo, katerega pa radi obsežnosti priobčimo šele v prihodnjih glasovih. Za danes povemo le, da se je skupščina izvršila pri častni udeležbi članov in da je zborovanje počastil med drugimi honoracijami tudi zagrebški župan gosp. dr. Ambruš in da je naš odposlanec bil sprejet s posebno gostoljubnostjo.

II. redna seja društvenega vodstva bo v soboto, dne 25. t. m. v restavraciji „Auerjevih dedičev.“

K društvu so pristopili nanovo 3 tovariši kot redni člani in g. dr. Fr. Poček, odvetnik v Ljubljani, kot podpornik. Društvo šteje sedaj 134 rednih članov, 1 ustanovnik in 8 podpornikov.

Društvena posredovalnica posredovala je v dveh slučajih uspešno. Zeleti je, da bi se tovariši, ki hočejo spremeniti mesto ali iščejo službe dosledno obračali le na

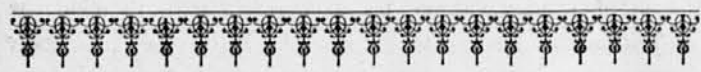
društvo za posredovanje; isto velja za g. šefe, ako reflektujejo na dobro in zanesljivo uradništvo. Društvena posredovalnica daje brezplačno informacije. Službo želi premeniti 1 not. kandidat, 2 solicatorja, 3 stenografi, brezposelni pa so in iščejo službe 1 notarski solicator in 2 gospodični strojepisalki.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda!

Svojo bogato zalogo
VOZOV

novih in že rabljenih priporoča izdelovatelj vozov
FRAN VISJAN
v Ljubljani, Rimska cesta št. 11.

FRAN JUVAN
posestnik valjčnega mlina v Srednjih Gameljnih nad Ljubljano
priporoča svoje
izvrstne mlinske izdelke.

Prva domača dolenska žganjarna
Ivan Rakoše i. dr.
Straža-Toplice
priporoča

Slivovko navadno K 1'— lit.	Tropinovec navad. K 1'— lit.
III. " 1:10 "	III. " 1:10 "
" II. " 1:30 "	" II. " 1:20 "
" I. " 1:50 "	" I. " 1:40 "
Drožnik III. " 1:30 "	Brinjevec III. " 1:40 "
" II. " 1:50 "	" II. " 1:80 "
" I. " 1:80 "	" I. " 2'— "

Vinsko žganje (konjak) od 3 do 8 K = 7/10 litra.

Specijalitet: **'Slovenec'** narodna grenčica narodni liker od K 1:10 do K 1:20 liter.

Destilacija vsakovrstnih najfinjših likerjev od K 1'— do K 1:60 liter.

Uvoz in izvoz čajnega ruma od K 1'— do K 2'— liter i. t. d., i. t. d.

Odpošilja se v steklenicah, zabojih in sodih, ter se prazna nepokvarjena posoda sprejme nazaj v račun in sicer steklenice 10 vin. komad in sodi 5 vin. liter franco Straža-Toplice. Na zahtevo se pošljejo vzorci brezplačno!

Etika in politika.

Predaval v „Akademiji“ dne 24. februarja 1907 g. vseučil. docent g. Albert Bazala iz Zagreba.

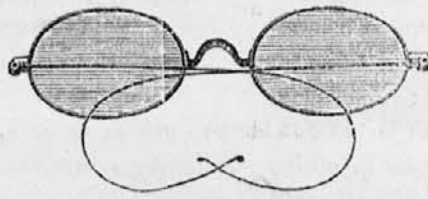
Ponatisk iz „Nove Dobe“.

Brošura po 30 vin. se dobiva v knjigotržnici g. Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 26

priporoča svoj dobro urejeni optični zavod, kakor razna očala, ščipalce, daljnogleda, toplomerje, zrakomerje itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu.

Velika zaloga raznih žepnih in stenskih ur zlatnine in srebrnine. Ceniki za optično blago in separati ceniki ur in zlatnine se razpošiljajo franco.

Somišljeniki!

Širite in naročajte povsodi „Novo Dobo“! — Zahtevajte list po vseh gostilnah in kavarnah!

Ustanovljeno 1842. Telefon šte. 154.

BRATA EBERL

Tovarna oljnatih barv, lakov in firneža. Slikarija napisov. Dekoracijska, stavbinska in pohištvena pleskarija. Električni obrat.

Prodajalna: Miklošičeva cesta 6 nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriške ulice 6 Ljubljana.

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Gradišče št. 4

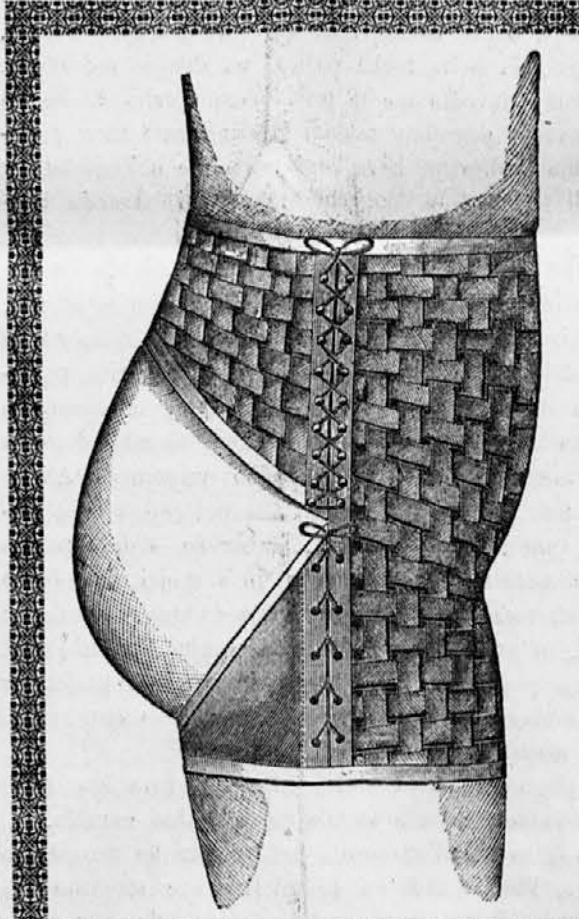
priporoča slavnim županstvom ter vsem c. kr. in drugim javnim uradom svojo

popolno zalogo uradnih tiskovin,

slavnim hranilnicam in posojilnicam se priporoča tudi v izvrševanje hranilnih knjižic; slavnim narodnim in drugim društvom v izvrševanje vabil, pravil, plakatov, diplom, ki jih izvršuje v navadnem ali v večbarvnem tisku najokusneje.

Postrežba točna in solidna.

Cene zmerne.

Izdelovatelja kirurg. instrumentov Br. Hlavka, Ljubljana

atelje za ortopedične aparate in bandaže

Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Vse bangade se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. — Zunanja naročila se točno in diskretno dopošiljajo.

Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno.

AVGUST BELLE
Unec pri Rakeku,
prva in edina domača opekarna s sušilnim stiskanjem (Trockenpressung).
Prične izdelovati pomladi 1908 zidarsko, zarezno in vso drugovrstno opeko v vsaki množini.

Podružnica v Celovcu **Ljubljanska kreditna banka** Podružnica v Spljetu
v Ljubljani

Delniška glavnica: **2.000.000 kron.** priporoča promese na komunalne srečke po K 15 1/2 žrebanje 2. marca, glavni dobiček K 300.000.
promese na Tiske srečke à K 7. žrebanje 1. aprila, glavni dobiček K 180.000. Obe promesi skupaj le K 21.
obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %
Sprejema zglasila za subskripcijo deležev Hotel. družbe z o. z. Triglav po 500, 1000, 5000 in 10.000 K

Reservni fond: **200.000 kron.**
Rentni davek plačuje banka sama.

Svoji k svojim! Kupujte samo pri narodnih tvrdkah! Trgovci, ne naročajte blaga pri protislovanskih tvrdkah!